

Seria 4. Łańcuchy Markowa

1. Pokaż, że dla rekurencji generowanej przez rozkład odnowienia $p(n)$, $n = 1, 2, \dots$ okresem łańcucha jest $d = \text{NWD}\{n : p(n) > 0\}$. Nadto jeśli w przypadku ciągłym jeśli F jest rozciągający to δ -szkielet V_δ^+ jest nieokresowy dla dostatecznie małego δ .
2. Niech $X = \{X_n\}$ będzie zadany przez $X_k = F(X_{k-1}, W_k)$, gdzie F jest gładką funkcją $F : \mathcal{X} \times \mathbb{R}^p \rightarrow \mathcal{X}$, natomiast $\mathcal{X}$ stanowi otwarty podzbiór $\mathbb{R}^n$. Nadto $W = \{W_k\}$ jest ciągiem i.i.d. o rozkładzie Γ . Pokaż, że X jest słabo Fellerowski.
3. Błądzenie przypadkowe jest zawsze słabo Fellerowskie. Dodatkowo jest mocno Fellerowskie wtedy i tylko wtedy gdy Γ jest absolutnie ciągłe wg. miary Lebesgue'a.
4. Pokaż, że błądzenie przypadkowe na półprostej jest ψ -nieredukowalnym T -łańcuchem jeśli $\Gamma(-\infty, 0) > 0$.
5. Pokaż, że błądzenie przypadkowe jest T -łańcuchem wtedy i tylko wtedy gdy Γ jest rozciągające.
6. Powiemy, że model LCM(F,G): $x_{k+1} = Fx_k + Gu_{k+1}$, F - macierz $n \times n$, G macierz $n \times p$ jest kontrolowalny jeśli dla każdej pary stanów $x_0, x^* \in \mathcal{X}$, istnieje $m \in \mathbb{Z}_+$ oraz ciąg zmiennych $(u_1^*, \dots, u_m^*) \in \mathbb{R}^p$ takich, że $x_m = x^*$, kiedy $(u_1, \dots, u_m) = (u_1^*, \dots, u_m^*)$ (przy warunku początkowym x_0). Pokaż, że LCM(F,G) jest kontrolowalny jeśli para (F, G) spełnia warunek, że macierz

$$C_n := [F^{n-1}G | \dots | FG | G],$$

ma rangę n .

7. Pokaż, że jeśli LCM(F,G) na $\mathbb{R}^n$ spełnia warunek kontrolowalności oraz Γ jest niesingularny względem miary Lebesgue'a to n -szkielet tego procesu jest T -łańcuchem.
8. Model (SETAR). Niech

$$X_n = \phi(j) + \theta(j)X_{n-1} + W_n(j) \quad \text{dla } X_{n-1} \in R_j,$$

gdzie $-\infty = r_0 < r_1 < \dots < r_M = \infty$, a $R_j = (r_{j-1}, r_j]$, nadto dla każdego j zmienne $\{W_n(j)\}$ stanowią ciąg i.i.d. o średniej 0 (i rozkładzie $W(j)$) taki, że $\{W_n(i)\}$ są niezależne dla $i \neq j$. Bedziemy zakładać, że zmienne $W(j)$ mają gęstość dodatnia na całej prostej rzeczywistej. Pokaż, że taki model (SETAR) jest φ -nieredukowalnym T -łańcuchem, gdzie za φ można przyjąć miarę Lebesgue'a na $\mathbb{R}$.

9. Model (SLM). Proces X nazywamy prostym modelem liniowym jeśli

$$X_{n+1} = \alpha X_n + W_{n+1}, \quad \alpha \in \mathbb{R}.$$

Zmienne $W = \{W_n\}$ mają rozkład Γ . Pokaż, że (SLM) jest e -łańcuchem jeśli $|\alpha| \leq 1$.

10. (Dla ambitnych) Pokaż, że łańcuch $X_{n+1} = \sqrt{X_n}W_{n+1}$, $n \in \mathbb{Z}_+$, gdzie $W = \{W_n\}$ jest określony na $\mathbb{R}_+$ a rozkład Γ posiada pierwszy moment nie jest e -łańcuchem mimo, że jest Fellerowski.